Podcast de Banc Sabadell
Amb Toni Garrido
Sabadell
Ser on siguis
PUBLICITAT

GRAN ANGULAR *LLEIDA* – 14 març 2021 2.00 h

CONXITA VILLAR DEGANA DEL COL·LEGI OFICIAL D'ENGINYERS AGRÒNOMS DE CATALUNYA

"L'agroalimentació, a part de produir, aporta reequilibri territorial"

Conxita Villar, la degana del Col·legi d'Enginyers Agrònoms de Catalunya al costat del riu Segre, a Lleida. Villar reclama més suport de la Generalitat per al sector de l'agroalimentació. ORIOL DURAN.

RAMON ROCA – LLEIDA

Conxita Villar anima els joves a formar-se com a enginyers agrònoms perquè diu que troben feina aviat. La degana del Col·legi també explica que caldria augmentar el pressupost del Departament d'Agricultura, Ramaderia, Pesca i Alimentació perquè és un dels sectors de més valor de facturació d'ocupabilitat.

Què fa exactament un enginyer agrònom?

Fa una tasca molt fàcil i molt complexa. És un professional que té una feina molt transversal. De fet, forma part de la recerca, gestió o direcció de tot el que és el procés agroalimentari, des del camp fins a la taula. Treballem molt en la gestió de les explotacions, però també en els obradors

El nostre sector s'ha modernitzat molt, però cal que internet i les TIC arribin a tot el país
La tecnologia no és cara si es mira com una inversió, però s'ha de conèixer i assessorar-se bé

Visibilitzar la professió és fonamental perquè així hi haurà més joves motivats
Agricultura hauria de tenir més pressupost perquè l'agroalimentació és un sector clau

de la indústria agroalimentària, en logística i distribució. I un altres aspecte clau, en l'enginyeria civil, perquè també fem construcció d'infraestructures rurals, camins, regs, així com naus industrials alimentàries i edificacions rurals. A més, també treballem en tot allò relacionat amb l'impacte ambiental i un aspecte proper a la natura com és la jardineria.

Aquesta transversalitat és clau perquè aquests professionals tinguin una visió global de la cadena alimentària.

Efectivament, és una carrera molt completa. Amb el pla Bolonya ha canviat. Abans a Catalunya era una carrera de sis anys, tres d'estudis tècnics, un curs d'adaptació i dos anys més. Després hi va haver unes modificacions i es van mantenir els tres anys de tècnic, més dos, i ara amb Bolonya els estudis són un grau de quatre anys i llavors hi ha el màster habilitant, que et permet estar tant en la indústria com en un celler, com en un reg. En canvi, el tècnic si s'especialitza en regs només podrà estar en aquest segment, si s'especialitza en fruita, doncs només serà competent en la fruita..., però amb el superior podrà englobar tots els àmbits. Un company del Col·legi sempre diu que la carrera d'enginyer agrònom connecta l'enginyeria, les noves tecnologies i la part de la natura.

Quan diu natura vol dir tot allò relacionat amb el medi ambient?

En aquests moments que hi ha tants problemes de medi ambient sempre comentem que nosaltres tenim la clau perquè tenim la sensibilitat suficient per la natura i tenim les eines tecnològiques per fer la connexió adequada.

Fa dos mesos que exerceix com a degana del Col·legi. Quins són els objectius que la seva junta s'ha marcat per als propers anys?

M'hi vaig presentar jo com a degana, i també un vicedegà i un secretari. Vam intentar representar el territori. El vicedegà és de Girona, el secretari de Barcelona i jo de Lleida. Vam competir amb una altra candidatura i el primer que vaig fer va ser agrair que s'hi hagués presentat perquè això ens obligava a haver de fer campanya i a haver d'explicar-nos arreu perquè tothom conegués allò que defensàvem. Un dels primers punts per als membres de la candidatura era fer conèixer més la figura de l'enginyer agrònom. Aquests professionals tenen un grau d'ocupabilitat molt elevat, gairebé quan acaben d'estudiar ja troben feina; a més, n'hi ha pocs. Per exemple, al Col·legi d'Enginyers Industrials són uns deu mil i al dels agrònoms, un miler. Això és així perquè és una carrera molt vocacional. T'ha d'agradar la natura, l'enginyeria i no són uns estudis senzills, perquè has de fer molta matemàtica i molta física.

Aquest és el motiu pel qual hi ha pocs estudiants?

Bàsicament la gent no ens coneix. Fins ara potser ens era igual que no ens coneguessin, però ara ens trobem que hi ha pocs joves que vulguin optar per aquesta formació. Per tant, visibilitzar la professió és fonamental perquè així hi haurà més joves motivats.

Quines sortides hi veu?

Mirant companys meus al LinkedIn he vist que alguns són directius de Nestlé, responsables d'empreses de regs d'àmbit mundial. A tall d'exemple, els directius d'Ametller Origen i de Borges molts són enginyers agrònoms.

Què més es pot fer per motivar el potencial estudiant?

Cal donar més informació a la societat, perquè encara hi ha gent que pensa que nosaltres som els que esporguem, i no ho som, la gent no sap què no ho fem, sinó que expliquem com s'ha d'esporgar de forma correcta. Sempre dic que és molt important saber quina és la feina d'un enginyer agrònom. Tothom té clara la diferència que hi ha entre un auxiliar clínic, un infermer, un metge i un especialista, i en canvi, entre un agrònom, un tècnic agrícola i algú que ha fet capacitació agrària pràcticament no se sap diferenciar. Fins i tot hi ha ofertes de feina que demanen professionals del camp en general, com si tots tinguessin la mateixa formació. I això és culpa nostra, perquè no ho hem sabut explicar. Ens falta orgull de pertinença, per això és urgent comunicar i promocionar bé la professió.

Un dels problemes de la pagesia és que els joves no la troben prou atractiva i escullen altres sectors. Què es pot fer per guanyar pes?

És cert que el productor sovint es troba amb dificultats. Els preus baixos de certs productes els han fet molt mal. També és important la necessitat que hi hagi més estructures per poder tenir fibra òptica, cobertura telefònica i les TIC en general en qualsevol indret del país. Fa molts anys que es van demanar aquests avenços tecnològics, però tot va massa lent. El nostre sector, de fet, és un dels que més s'ha modernitzat però si no arriba internet arreu tenim un problema. Si es pot accedir a les noves tecnologies viure al camp pot ser sinònim de tenir millor qualitat de vida. Amb la pandèmia s'ha vist, molts es volen desplaçar per no estar tan massificats a les ciutats i poder gaudir més de la natura.

Parlar de tecnologia en el sector primari està molt bé, però se la pot finançar, el productor, amb el poc marge de benefici que treu de la terra?

No és cara. Si un empresari agrícola fa bé els números s'estalviarà molts costos. Per exemple, les anàlisis de sòls. És cert que aquestes anàlisis tenen un cost, però cal pensar que si es mira a mitjà termini es veurà que es poden estalviar molts diners en tractaments. És a dir, al final, és qüestió de fer una bona valoració, i per això és indispensable poder tenir un tècnic que t'acompanyi i que et pugui assessorar sobre com es poden fer les coses. És el mateix que si et fas una anàlisi de sang i t'arriben els resultats i no els saps interpretar. Llavors necessites l'opinió d'un metge que et comenti què hauràs de fer, perquè ell és qui en sap. En l'agricultura passa el mateix. Sovint hem volgut entrar en la tecnologia, però després no hem sabut interpretar-la bé, perquè no hi havia un professional al darrere. Ell ens ha d'ajudar a rendibilitzar això. La nova tecnologia s'ha d'interpretar com una inversió de futur. La missió del sector agroalimentari no és només produir, aporten molt més, gestionen el territori, aprofundeixen en el reequilibri territorial i això com a societat ho hem d'entendre i ho hem d'assumir. I si volem pagar productes barats en el mercat hem de pagar impostos que després retornin a les persones que viuen de la terra amb ajudes. Si no ho fem així, ens trobarem un país cada cop més desequilibrat. A l'agricultor li han de sortir els números com a empresari i com a gestor del territori. I l'administració aquí hi té molt a dir, fent pedagogia i explicant que un agricultor és més que això.

La tecnologia pot resoldre la contaminació del sòl per causa de les dejeccions de la ramaderia?

L'excés dels purins és un problema dels llocs on s'acumulen moltes granges. Jo sempre dic que l'agricultura circular o l'economia circular, que és el futur,

marca la tendència del residu zero. El que fa és que els subproductes els torna a entrar en el cicle, que pot ser en el cicle del veí. L'agricultura és dels camps que més ha utilitzat l'economia circular en els últims anys. Les dejeccions ramaderes són un exemple de l'economia circular. Per què? Doncs perquè els purins que surten de les granges els incorporàvem al sòl.

Però el resultat ha estat l'excés de purins al camp.

Sí, perquè s'ha fet d'una manera desordenada, desendreçada. És a dir, no s'han fet anàlisis de sòls previs, no s'han valorat les necessitats, i a més hem concentrat moltes granges. Si es gestiona bé, no hi ha d'haver problema, al contrari, t'estalvies costos i és bo. I d'altra banda, també s'ha vist que es pot fer combustible a partir de les dejeccions ramaderes. Ara hi ha una sèrie de tecnologies que permeten també refer aquests sòls que estan danyats amb l'ús de l'agricultura regenerativa o amb maneres de treballar diferent el camp. La tecnologia hi és. L'important és que hi hagi un suport perquè es pugui aplicar i deixar-se assessorar per experts.

I la dona, com a professional agrònoma, quin pes té? Està evolucionant?

No acaba d'evolucionar. Jo diria que només el 25% som dones. I, a més, tenim un doble handicap. Un és la dona i la ciència, perquè al final els nostres estudis no deixen de ser una enginyeria. Hi ha estudis que asseguren que les nenes de 9 a 11 anys són molt tecnològiques, però que després es desconnecten de la tecnologia. Alguna cosa estem fent malament com a societat. I l'altra cosa és que el món rural normalment ha estat força masclista. Veus que en moltes cases de pagès el puntal és la dona, però només ho és a casa, moltes ni cotitzaven a la Seguretat Social. Ara això està canviant. Quan tenia 26 anys anava per les cooperatives parlant sobre la PAC, i el públic, bàsicament format per homes, em deia: "Que noia, què ens explicaràs avui?" A un home no s'hi haurien adreçat amb aquest to.

Té la sensació que l'administració no es bolca prou en el món agrícola i ramader?

El sector agroalimentari aporta el pes més important a l'economia de Catalunya. I en canvi, la Conselleria d'Agricultura, Ramaderia, Pesca i Alimentació, que inclou la indústria agroalimentària, és la que té menys pressupost del govern. Ells et poden dir que ja es gestiona la política agrària, però la dada ja diu molt. Un país on allò que genera més economia té el pressupost més baix en el departament corresponent ja diu molt. Però és el que tenim. Estic convençuda que si es parla amb els exconsellers del ram tots diran que han lluitat molt per aconseguir més recursos i més pes. Hauria de ser un tema no només d'un conseller, sinó de la Generalitat, un tema de país. Tenim una Catalunya on la majoria de gent viu a l'àrea metropolitana de Barcelona i desconeix molt el territori. Els que som de Lleida anem contínuament a Barcelona a fer gestions, però a l'inversa gairebé no passa mai. Si es viatgés més pel territori, observarien els avantatges de viure a comarques. Amb la covid-19 s'ha vist, molts busquen cases o indrets a prop de la natura, fora de les grans concentracions urbanes per viure. Crec que la pandèmia ens ajudarà de cara al futur a ser conscients del reequilibri territorial. Si internet arriba a tot arreu i les carreteres són dignes, el món rural guanyarà molt.

Creu que la qualitat dels aliments de proximitat, de km 0, és millor que la resta?

Hi ha diverses coses. Si tens un producte a tocar de casa el podràs collir en el moment adequat, això farà que la maduració, el sabor, la presència siguin indiscutiblement millor. També és important per un tema de sostenibilitat, ja que tot el que comporta desplaçaments, trasllats fa que es contamini més. També és cert que si la població en l'àmbit mundial està creixent la tecnolo-

gia farà que es guanyi oferta alimentària. Ara amb els sòls de cultius existents i amb els regs que hi ha només podem accedir a un increment del 10% de la població.

Què haurem de fer, doncs?

Potser canviar la manera d'alimentar-nos. Caldrà evitar el malbaratament, hem d'utilitzar més els aliments de proximitat, però també serà necessari que hi hagi una globalització d'aliments. Com a societat, ho hauríem de fer més racional. És a dir, només comprar allò que fos estrictament necessari. Cal menjar més productes de temporada. Aquests aliments seran bons per la salut.

En el món rural cada vegada ens trobem més camps de plaques solars en lloc de cereals, arbres fruiters o ferratges.

Com que la tendència és que es necessitarà més aliments haurem d'aprofitar tots els camps per produir-ne. D'altra banda, tal com dèiem abans, els agricultors no es guanyen prou bé la vida. Si un pagès no obté prou beneficis del que treballa és molt lícit que posi plaques solars. Com a societat, si això no ho volem permetre, per tal d'aprofitar aquells camps, llavors l'haurem d'ajudar. Haurem de fer possible que a més del marge de benefici per la venda dels seus productes, si no en té prou, rebi un suport a través de desenvolupament rural, de reequilibri territorial, però no a canvi de res, sinó amb una justificació com serien els contractes d'explotació. D'altra banda, l'energia solar o l'eòlica són una manera de tenir autoenergia renovable, que no contamina.

La vitalitat com a opció de vida

R.R.

Conxita Villar Mir (Lleida, 1966), degana del Col·legi Oficial d'Enginyers Agrònoms de Catalunya des del gener passat, va obtenir una matrícula d'honor quan va cursar enginyeria agrònoma en l'especialitat fitotècnia. Va fer un postgrau sobre la UE i la política comunitària i un programa de doctorat en economia industrial a la Universitat de Lleida i va cursar un programa sobre directives en consells d'administració a EADA. Durant deu anys ha estat consultora independent per a empreses agroalimentàries en l'àmbit de la planificació estratègica i la captació de recursos de fons europeus.

Sempre mostra un caràcter vital a la feina i a fora de la professió. Alguns diuen que no para mai. Li agrada molt llegir, el cinema, la natura i parlar, sobretot, amb la gent que més aprecia.